

گزارش

پاسخ وزارت امور خارجه به سؤال‌های خزر شروع مذاکره برای امضای موافقت‌نامه‌های جدید

● شرق: روابط عمومی وزارت امور خارجه، در مطلبي به سؤال‌های مطرح‌شده که این روزها در افکار عمومی جامعه و رسانه‌ها درباره رژیم حقوقی این دریا ايجاد و مطرح شده است، پاسخ داد. خلاصه برخی سؤال‌ها و پاسخ‌های وزارت امور خارجه درباره کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر به شرح زیر است: **اجلاس از چه زمانی آغاز شد؟**

پس از فروپاشی شوروی سابق، نخستین اجلاس کشورهای ساحلی دریای خزر در تهران تشکیل شد که در آن اجلاس، مسئله محیط زیست بررسی و تصویب شد. در آن اجلاس یک اعلامیه سیاسی ۲۵ ماده‌ای هم منتشر شد و بعد از آن در کشورهای مختلف جلسات دیگری هم تشکیل و درباره ابعاد مختلف دریای خزر بحث و بررسی شد.

اهمیت امضای کنوانسیون

کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر مثل قانون اساسی کشورهاست، یعنی سندی جامع و چارچوبی است که براساس آن حقوق و تعهدات کشورهای ساحلی مشخص می‌شود. متعاقبا بر پایه این اصول کلی، کشورهای ساحلی خزر با امضای موافقت‌نامه‌های تخصصی به جزئیات خواهند پرداخت. امضای کنوانسیون رژیم حقوقی گام بسیار مهم و حائز اهمیتی است که برداشته می‌شود و به مذاکرات ۱۱ساله دراین‌باره خاتمه می‌بخشد. البته باید اذعان کرد که امضای این کنوانسیون، پایان همه مذاکرات و اقدامات در خزر نیست و در واقع نقطه عطف و آغازین برای اجرای توافقات، نظارت بر اجرا و همچنین شروع مذاکرات برای امضای موافقت‌نامه‌های جدید و ضروری به شمار می‌رود.

موارد انبیل باقی‌مانده

تقریبا ۹۰ درصد کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر نهایی شده است. فقط دو مورد تعیین خطوط مبدأ و تحدید حدود بستر و زیربستر دریا باقی مانده که نیاز به مذاکره بیشتری و تعامل بین کشورهای عضو دارد. امیدواریم با همکاری همه کشورها، این دو مورد نیز هرچه سریع‌تر نهایی شود؛ بنابراین اجماع بی‌نظیری میان کشورهای ساحلی دریای خزر حاصل شده که برای همه این کشورها یک پیروزی به شمار می‌رود.

خطوط مبدأ و تحدید حدود،

چه زمانی مشخص خواهد شد؟

در کنوانسیون مزبور، خطوط مبدأ برای رژیم حقوقی با اتفاق نظر پنج کشور بعدا تعیین می‌شود؛ البته درباره خطوط مبدأ نکاتی در این کنوانسیون آمده و به‌ویژه در یک بند قید شده که شرایط ساحل بعضی از کشورها به‌گونه‌ای است که نیازمند مقرراتی ویژه است و این به ساحل دریای خزر اشاره می‌کند که این ماده برای ما بسیار اهمیت دارد، اما درعین‌حال خط مبدأ هنوز در این کنوانسیون روشن نیست و در موافقت‌نامه‌های بعدی باید روشن شود. حدود بستر و زیر بستر هم در این موافقت‌نامه روشن نیست و تعیین آن به آینده واگذار شده و این یکی از مسائلی بوده که حدود ۲۲ سال است راجع به دریای خزر این پنج کشور درباره آن مذاکره می‌کنند.

علت طولانی شدن مذاکرات

بلافاصله پس از فروپاشی شوروی سابق و تشکیل چهار جمهوری مستقل در اطراف خزر، بحث و گفت‌وگو برای تعیین یک رژیم حقوقی کامل برای دریای خزر به‌گونه‌ای که همه کشورهای ساحلی بتوانند از منافع این دریا در یک چارچوب مدون و مشخص استفاده کنند، آغاز شد. با توجه به اختلاف نظرات کشورهای عضو در مسائل مختلف، این مذاکرات تاکنون به درازا کشیده و همان‌طورکه ذکر شد دو مورد تعیین خطوط مبدأ و تحدید بستر و زیربستر همچنان مورد بحث است که امیدواریم با همکاری سایر کشورها بتوانیم این موضوعات را نیز نهایی کنیم؛ یعنی به عبارت دیگر درباره این مسائل مهم، کشورهای ساحلی هنوز به تفاهم و جمع‌بندی نهایی نرسیده‌اند.

وضعیت نیروهای نظامی و امنیتی

براساس توافق کشورهای ساحلی خزر، این دریا یک دریای صلح و دوستی بین کشورهای عضو خواهد بود و حضور نیروهای نظامی ثالث در خزر ممنوع است. همچنین دریانوردی در این دریا فقط زیر پرچم پنج کشور ساحلی انجام خواهد شد و کشورهای ساحلی نمی‌توانند قلمرو خود را برای اقدام و تجاوز به سایر کشورها در اختیار بیکانگان قرار دهند.

نحوه برداشت از منابع انرژی

منابع نفتی که مورد منازعه نباشد، خود کشورها از آن بهره‌برداری قرار می‌کنند. درباره منابع مشترک یا مورد اختلاف نیز اصل بر این است که دو یا سه کشور ذی‌نفع در این زمینه با یکدیگر توافق و نسبت به بهره‌برداری از منابع نفتی اقدام کنند. چنانچه دراین‌باره بین کشورها توافقی حاصل نشود، از آن منابع بهره‌برداری نخواهد شد.

موضوعات دیگر همکاری

کشورهای ساحلی دریای خزر ظرفیت‌ها و فرصت‌های بسیار خوبی به‌ویژه از لحاظ اقتصادی، حمل‌ونقل، جابه‌جایی کالا و مسافر و مسئله گردشگری دارند که در کنار مباحثی که در این جلسات مطرح می‌شوند، درباره این ظرفیت‌ها نیز بحث می‌شود. دریای خزر، نفت و گاز دارد که می‌تواند پشیران توسعه باشد.

شرق: مراسم امضای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر، روز گذشته در شهر ساحلی آکاتئوی قزاقستان با حضور رؤسای جمهور پنج کشور ساحلی ایران، روسیه، قزاقستان، جمهوری آذربایجان و ترکمنستان برگزار شد.رئیس جمهوری در اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر با بیان اینکه امروز دریای خزر، به‌عنوان منطقه‌ای بسیار مهم و راهبردی، کانون دوستی، همکاری و همکاری بین دولت‌ها و ملت‌های آن است، گفت: «اکنون این منطقه به‌ الگویی موفق برای تضمین صلح، ثبات، دوستی، حسن همجواری و پیشرفت تبدیل شده است و این اجلاس یک قدم دیگر در جهت همکاری بیشتر در منطقه است که باید با برداشتن قدم‌های دیگر تقویت شود».به گزارش ایسنا، حسن روحانی در مورد کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر، عنوان کرد: «گرچه گام بسیار مهمی برداشته‌ایم، ولی باید اذعان کنیم که با امضای این کنوانسیون، هنوز موضوعات مهمی مربوط به دریای خزر حل‌وفصل نشده است، ضمن اینکه پذیرش نهایی کنوانسیون منوط به طی مراحل قانونی تصویب در پنج کشور ساحلی است». او افزود: «پیش‌بینی برقرار سازوکاری منظم برای تضمین اجرای مؤثر کنوانسیون و بررسی همکاری‌ها و راینی‌های پنج‌جانبه منظم در سطح عالی، یکی دیگر از مشخصه‌های این توافق است. چنین سازوکاری فرصت مناسبی برای توسعه همکاری‌ها در تمامی زمینه‌ها، خصوصا در حوزه‌های اقتصادی و نیز تشکیل کنفرانس‌های منظم اقتصادی خواهد بود. ازاین‌رو ضروری است کشورهای ساحلی نسبت به نظارت مستمر بر حسن اجرای کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر و همچنین سایر توافقات چندجانبه بر اساس سازوکارهای مشخص‌شده در این اسناد متعهد باشند». روحانی گفت: «جای خشنودی است که کشورهای ساحلی دریای خزر با تأکید بر چندجانبه‌گرایی و مخالفت با یک‌جانبه‌گرایی که امروز توسط برخی کشورها دنبال می‌شود، تصمیم بر آن دارند که همکاری‌های اقتصادی و تجاری خود را بیفزایند. در این زمینه تأکید کشورهای ساحلی بر حفاظت از برجام به‌عنوان یک توافق باارزش بین‌المللی در جهت تقویت همکاری منطقه‌ای و گسترش روابط فی‌مابین کشورهای ساحلی خزر است».او افزود: «دریای خزر این ظرفیت را دارد تا با گسترش خطوط کشتی‌رانی بهتر و مؤثرتر بین کشورهای ساحلی، حمل‌ونقل کالا و مسافر راحت‌تر و ارزان‌تر انجام شود. بنابراین گسترش

دیپلماسی

رئیس جمهوری در اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر عنوان کرد:

منع رفت‌وآمد نیروی خارجی در دریای خزر

هنوز موضوعات مهمی مربوط به دریای خزر حل‌وفصل نشده است

سران ۵ کشور ساحلی تعدادی بچه ماهی خویابر را به‌صورت نمادین رهاسازی کردند

دیدار روحانی و پوتین

رئیس جمهوری روز گذشته در حاشیه اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر در دیدار با ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری فدراسیون روسیه، بر ضرورت و اهمیت بیش از پیش توسعه روابط و همکاری‌های تهران-مسکو در بخش‌های مختلف تأکید کرد.به گزارش ایرنا، حسن روحانی همکاری‌های مشترک ایران و روسیه در دریای خزر را به نفع دو ملت دانست و عنوان کرد: «باید تلاش کنیم تا خزر به عنوان دریای صلح و دوستی و عاملی برای تقویت مناسبات، همکاری‌ها و دوستی بیشتر کشورهای ساحلی باشد. همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه ایران و روسیه در مسائل مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله در زمینه امنیت منطقه‌ای و مبارزه با تروریسم داعش در سوریه آثار مثبتی در منطقه داشته است و باید این همکاری‌ها تا ریشه‌کنی کامل تروریسم ادامه پیدا کند».ولادیمیر پوتین هم در این دیدار با اشاره به روابط روبه گسترش دو کشور در زمینه‌های گوناگون تأکید کرد: «مسکو آماده توسعه هرچه بیشتر روابط و مناسبات با تهران در زمینه‌های مورد علاقه طرفین و در راستای منافع مشترک است». رئیس جمهوری روسیه بر جام را توافقی بین‌المللی و مهم دانست و با اشاره به ضرورت تلاش در راستای حفظ و استحکام برجام از سوی همه طرف‌ها پس از خروج یک‌جانبه آمریکا از آن، بر ادامه راینی‌ها و همکاری مسئولان دو کشور درباره حل‌وفصل مسائل و موضوعات مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی تأکید کرد.همچنین رئیس‌جمهوری با «نور سلطان نظربایف»، رئیس‌جمهور قزاقستان دیدار کرد.

و مدرن‌کردن بنادر در این دریا می‌تواند در دستور کار کشورهای ساحلی قرار گیرد». رئیس‌جمهوری عنوان کرد: «اتصال سه کشور ایران، ترکمنستان و قزاقستان از طریق خط راه‌آهن ترانزیتی شرق خزر، کشورهای این منطقه را به خلیج‌فارس و دریای عمان متصل کرده و با تکمیل راه‌آهن رشت-آستارا که با همکاری ایران و جمهوری آذربایجان انجام خواهد شد، کشورهای غرب خزر نیز به بنادر جنوبی ایران متصل خواهند شد.»

هیچ نیروی خارجی نمی‌تواند در دریای خزر رفت‌وآمد کند

رئیس جمهوری همچنین در نشست مشترک خبری

یادداشت

محمود صادقی و مذاکره خزر

زینب اسماعیلی

● روز گذشته فضای مجازی ایرانی پر از شایعه درباره خزر بود؛ شایعاتی که می‌خواست یک حرف را عامیانه منتقل کند «خزر را دادند، رفت». با اینکه وزیر و معاونش بعد از هر مذاکره، توضیحاتی درباره توافق می‌دادند، متأسفانه افکار عمومی بسیار دیر به موضوع خزر حساس شدند. در دو روز گذشته یکباره همه با طرح مفاهیمی مانند منافع ملی به موضوع خزر و کنوانسیون حساسیت نشان دادند، از جمله محمود صادقی، نماینده محترم مجلس که معروف است به افشاکاری. ایشان در تویییتی نوشته‌اند: «مفاد توافقات درباره رژیم حقوقی دریای خزر در هاله‌ای از ابهام است؛ راست است که سهم ۵۰ درصدی ایران به ۱۱ درصد سقوط کرده؟! آیا ترکمانچای دیگری در راه است؟ مردم بدانید! نمایندگان مجلس اصلا در جریان توافقات پشت پرده نیستند. اگر دیگران با اکانت‌های حقوقی و حقیقی، تأییدشده یا جعلی به این‌گونه توییت‌ها با محور اینکه سهم ما ۵۰ درصد بود و دادند رفت، می‌نویسند، حرجی بر آنها نیست، اما بر نماینده مجلس قطعاً می‌توان خرده گرفت.چند نکته به آقای صادقی باید بگویم: اینکه مجلس یا نماینده‌ای در جریان توافق درباره یک پهنه آبی کشور که به معنای خاک سرزمین است، بی‌اطلاع است، قطعاً جای در بوق و کرنا کردن ندارد، بلکه جای سرافکندگی است. نوشته‌اند سهم از ۵۰ درصد به ۱۱ درصد سقوط کرده، درحالی‌که اصلا موضوع سهم در این مذاکرات به نتیجه نرسیده و هیچ آمیدی به توافق به این زودی‌ها نیست. این را در تمام مصاحبه‌های ابراهیم رحیم‌پور، معاون وزیر و نماینده ایران در مذاکرات خزر، می‌توان دید و با یک جست‌وجوی ساده قابل دسترسی است. در روزنامه «شرق»، چندین مطلب و مصاحبه دراین‌باره منتشر شده که حتی این دغدغه آقای صادقی در تیت‌ر آمده بوده. گویا آقای صادقی و احتمالا بسیاری از نمایندگان در حد تیت هم صفحات روزنامه را نمی‌بینند. جالب اینکه با توضیحاتی که بسیاری از جمله وزارت خارجه دیروز منتشر کردند، آقای صادقی اصلاحی بر توییت خود نوشتند. آقای صادقی، جامعه به اندازه کافی به مذاکره و توافق بدین است، با استفاده از عباراتی مثل «پشت پرده» آن‌هم در معامله‌ای که یک سر طیف روسیه نشسته، به این فضای بیمار، دامن نزنیم.

اینترنت پتیاک

پتیاک

بدون توقف!

پهنای باند اختصاصی ویژه سازمان ها و ادارات

با تجهیزات رایگان و تعرفه عالی

۲۳۴۹-۰۲۱

www.petiak.com

داری پروانه سراسری ارائه خدمات ارتباطی ثابت از سازمان
تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به شماره ۱۱- ۹۵- ۱۰۰